No. 1965 Zaterdag 10 September 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant Overzijde
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

A. N. V.

Rede, uitgesproken door den Grootvoorzitter, den Heer H. Scholtens, Kzn.

Mijnheer de Gouverneur, Dames en Heeren, ik heet U allen hartelijk welkom namens de Groep Antillen van het Nederlandsch Verbond.

U allereerst, mijnheer de Gouverneur, die aan onze uitnoodiging hebt willen voldoen; u vertegenwoordigt in ons midden Hare Majesteit, onze geëerbiedigde koningin, wier verjaardag wij vieren, en U wordt daar door van zelf het middelpunt van deze feestelijke kring; en gelijk een kring niet kan zijn zonder middelpunt zoo kunnen wij niet zijn zonder U; waar ik U dus welkom heet, daar betuig ik U tegelijk onze hartelijke dank, dat wij U hier mogen zien.

In de tweede plaats heet ik welkom de consulaire vertegenwoordigers van vreemde staten, genabuurden en verre. Uwe tegenwoordigheid beschouwende als een bewijs van goede gezindheid over en weer verheugt ze ons zeer.

Voorts, welkom, gij allen, leden van het Nederlandsch Verbond, die aan de uitnoodiging van Uw Bestuur hebt gehoor gegeven.

Maar bovenal welkom, gij mannen en vrouwen van Hollandschen stam, die Vaders en Moeders zijt. Ik zeg U ronduit, er mogen even groote voorrechten zijn op deze wereld, grooter is er niet dan wat U te [illegible] Vader en Moeder te zijn van een Hollandsch kind.

Want uit Hollandsche kinderen wordt de Hollandsche stam opgebouwd, en de Hollandsche stam is een zeer uitmuntende stam.

Hoor maar, wat o. a. Roosevelt, een der Presidenten van de Vereenigde Staten zegt: Ik weet niet waarop ik meer trotsch mag zijn, op het burgerschap van deze groote Republiek, of op mijne verwantschap met de Hollandsche stam: het laatste is voor mij van even groote beteekenis als het eerste.

Deze voortreffelijkheid van de Hollandsche stam dankt hij aan oorsprong en leiding.

Andrew Carnegie zegt: van de jongelui, die met een gouden lepel in de mond geboren worden, hij bedoelt de zeer rijke, komt er geen 10 % terecht, en het zou er met de wereld treurig uitzien, zoo niet de natuur aan de meeste jongelui de weldaad bewees, dat ze in armoede geboren worden.

De Hollandsche stam is geboren uit arme Ouders.

Naar het voorbeeld van een keurig schrijver zal ik die stamouders Jan en Jannetje noemen.

Jan en Jannetje werden een paar zoo in 't midden der 15e eeuw. Het huwelijk werd op zee gesloten, en de uitzet was armoedig. Het beste deel ervan was een bezem, en die bonden ze aan de top van de mast: Om aan de wereld te zeggen: Jan en Jannetje gaan varen, en ze gaan varen, waar ze willen, en ze ruimen uit de weg wat hen daarbij zou hinderen: vrijheidszin en veerkracht, daarvan was die bezem het symbool.

En dan hadden Jan en Jannetje nog iets, waarop ik Uw aandacht moet vestigen: hun geloof. Het geloof is de echo der eeuwige dingen, in ons binnenste. Naar die echo luistert ieder op zijn beurt, en op zijn wijze — deze luistert als hij een lief kind ziet, een ander, als hij een bloem ziet, een derde als hij de bergen ziet in trotsche verheffing, een vierde als hij de zee ziet in breede stilte, — [illegible] deze fluistert in blijdschap, gene in droefheid; want het geloof is van alle tijden.

Jan en Jannetje hadden ook geluisterd, en de echo was in hun binnenste aangezwollen tot een forsche klank tot een kracht, tot het geloof, dat bergen verzet.

En nu gaat het verhaal verder als een sprookje: de Prins komt; Oranje, de voortreffelijke, de groote. „Zoo als een berg zich verheft uit de vlakte, zoo steekt Oranje uit boven zijn tijdgenooten" zegt een Duitsch geschiedschrijver. Deze jonge vorst, rijk en gezien aan het machtigste hof van Europa, met de schitterendste vooruitzichten, hij keert zich van alles af, en alleen komt hij naar de schuit van Jan en Jannetje, hij stapt in en hij neemt het roer; Oranje en Holland hebben elkaar gevonden.

Hoe? Door de overeenstemming der geesten; want ook in Oranje was dat vaste geloof, gepaard met een scherp gevoel van recht, ook in hem tintelde de onbedwongen vrijheidszucht; in dat opzicht was hij de leiders van zijn tijd eeuwen vooruit.

Een staaltje. Op Oudejaarsavond 1563 vergadert te Brussel de Raad van State. Hij bespreekt de instructie, die men zal meegeven aan de afgezant, die men zal zenden naar Spanje, om de koning in te lichten omtrent de toestand in Holland. Oranje zegt; men zal de koning vooral moeten zeggen, dat in Holland vrijheid van godsdienst moet worden gegeven. Bij het hooren van deze woorden ontstelt Viglius van Ayssa zoo zeer, dat men hem de zaal uit moest brengen.

Zoo is Oranje, die nu het roer in handen heeft van het schuitje van Jan en Jannetje.

Nu gaat het in zee. En hobbelige, een woeste zee, met toenemend gevaar. Booze dagen, waarin Juliana van Stolberg, de uitstekende Moeder van Oranje schreef; ik sterf van angst" en de Prins niet anders kon antwoorden dan „al moesten wij allen sterven."

Rondom steeg het gejuich der vijanver over de [illegible] klonk tot Jannetje hadden in overmoed [illegible]keloos werk begonnen; weldra zou men hun ondergang zien.

En toen klonk als antwoord op deze spot eensklaps van binnen het boord van dit fel geteisterde schip een lied- een lied van vrijheidsdorst, van veerkracht en vertrouwen- een lied des geloofs, straks een volkslied.

Mag ik U verzoeken een oogenblik naar dit lied te luisteren.

(Een koor van militairen zong nu op uitstekende wijze, onder leiding van 1e Luitenant J. de Vries de twee eerste coupletten van het Wilhelmus.)

Onder het zingen van dit lied is de moed gegroeid, is het vertrouwen tusschen stuurman en bemanning toegenomen, dat toen, helaas, Oranje viel, men haastig zijn zoon in zijn [illegible] van erkende bekwaamheid.

Nu werd het een gelukkige, een vroolijke vaart. De familie breidde zich uit, achtereenvolgens werden geboren: Jan Courage, Jan Contant en Jan Companie. De laatste was een baasje. Hij veroverde voor zich alleen een rijk, veel grooter dan Vader en Moeder ooit bezeten hadden.

Ondertusschen richtten Vader en Moeder thuis de zaak in, en zetten de deur wijd open voor ieder die, waar dan ook, verjaagd werd. Allereerst voor de Joden — de Amsterdamsche diamant nijverheid getuigt het nog — de Joden, meer geplaagd vervolgd, geslagen dan eenig volk ter wereld, en voorts voor ieder, die in eigen huis de begeerde vrijheid niet [illegible] sche Republiek gelukkig [illegible]

Trots groote fouten. Ik noem er U twee: de fout van Oranje tegen Holland, toen daar 13 Mei 1619 een 72 jarig man het schavot beklom, die naar waarheid kon zeggen: ik heb het vaderland trouw gediend (Johan van Oldenbarnevelt) en de fout van Holland (door de handen van Jan de Witt) tegen Oranje, toen Holland meende, dat ondankbaarheid hier overal en altijd gestraft wordt. Maar trots deze fouten, de Hemel zij dank, wat onder de leiding van de eerste Willem was begonnen, is onder de leiding van de

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Als goed vaderlander ben ik natuurlijk op Kongingennedag naar stad getruckt.

Had mijn boy meegenomen, mijn Engelsch sprekende groom, butler, tafeldiener, messenslijper, borden spoeler, schoenenpoetser, waterdrager, valet de chambre, in één woord mijn factotumpje, die nog nooit in ze'n kort zonnig leventje in 'n truck of auto had gezeten, nog nooit 'n film had zien afdraaien, nog nooit 'n fatsoenlijk kanon had hooren afschieten en nog nooit nekspierpijnen had gekend door aanschouwing van 'n grootscheepsch hoog de luchtlagen in stijgerend vuurwerk.

Bij thuiskomst 'm gepolsd.

Zeg, hoe vond je 't vuurwerk?

Awfully nice!

En dat schieten van de kanonnen?

Just tine!

En de movies?

Everso pretty, maar waarom zijn ze allemaal in zoo'n hurry r

En mijn zwarte krullebol heeft groot gelijk.

Waarom loopen en rijden en tuffen en klimmen en eten en rooken en slaan en schoppen en stoomen en werken ze op 't bioscoopdoek zoo onnatuurlijk, gauw, snel, vlug?

Daar had je b. v. 'n juf die stond te wasschen. Haar bezeepsopte armen gingen op en neer als zuigers van 'n locomotief met 'n 120 K. m. vaart.

Bij zoo'n tempo, zou de reuzewasch van geheel ons garnizoen, in 25 minuten kant en klaar, lijn fähig zijn.

Zoo wascht niemand, zoo kan niemand wasschen, en daarom is 't onnatuurlijk, en dus fout,

Ben mijn pensief groompje dankbaar, voor ze'n menschkundige opmerking.

Weet U, met wie, ik onder 't film afdraaien erg meelij had?

Met die pittige scherpenheuvelsche muzikantjes, die met bolle koonen stonden te toeteren, hun ruggegraatjes gekeerd naar dat levend doek, vooral als nu en dan 'n gierende lach uit die saamgepakte menigte opdaverde, dan hadden ze 't hard te verantwoorden.

Maar ze moest blazen en niet omkijken naar dien onbetaalbaren Charley Chaplin, die jonge levenslustige tropen kinderen, blazen hun longen uit do, mi, sol, la, kruis, tot 't finis finalis met de 2 dikke verticale strepen.

Stel voor 't volgend jaar den kunstvaardigen fater-dirigent met ze'n rug naar 't doek te plaatsen. die is toch reeds blasé van film gedraai, en laten ze 'n jongens dan maar tegelijk blazen, kijken en genieten. De enkele valsche quint die dan onverbiddelijk zeker over Awasal zal vibreeren, wat, geeft 't ook, 't publiek luistert slechts half, maar kijkt, en kijkt, en kijkt.

Weet U met wie ik ook meelij had, op koninginnedag?

Met de kinderen van onze armenscholen.

Toen men in Aug. 19 op gouvermentskantoor mijn pas in mekaar zette, zoo lang, zoo oud, zoo'n neus, zoo'n mond, toen toonde men mij 't concept-program voor de naderende koninginnefeesten.

Daar stond o. a. Tractatie voor de kinderen der armenscholen.

Zeg ik: Heel mooi, maar krijgen de arme kinderen van onze buitenscholen ook wat?

Ja, ziet u, daar hebben we eigenlijk niet aangedacht, maar we zullen er nota van nemen.

Hoe 't toen afgeloopen is, weet ik niet, stoomde op dien bewusten 31 Aug. 't Engelsch kanaal binnen, en zag mijn eerste vliegmachine.

Dit jaar krijgen de armenscholen in de stad ook niets.

Dat vind ik, mag ik 't openhartig zeggen, niet fair.

Naar ik hoor zijn er f 2000 uitgetrokken voor die festiviteiten. Dat is nu wel zoo heel veel niet, maar toch, dunkt me, moet op de eerste plaats gedacht worden aan onze arme jeugd, die zoo hoogst zelden 'n pretje heeft.

Heb meer speciaal op 't oog, de kinderen van onze buitenposten.

De stadsche kindertjes zijn met koningin's verjaardag van s'morgens vroeg tot s'avonds laat op straat, staan steeds met hun neus pal bij de muziek, volksfeesten, bioscoop etc, enfin, hebben 'n dag van reuze-pleizier, terwijl de buitenkindertjes niets hebben, en nauwelijks weten, dat hun koningin verjaart.

Dat most niet magge, dat moet heusch anders worden!

Geen geld genoeg?

Kom nu, trek voor elk onzer 6 buitenscholen gemiddeld 'n f 25 uit, en de kindertjes eten hun holle buikjes rond aan koekjes en sweetjes, en zingen hunne kelen schor ter eere van hun „Reina".

Dat is 't je van practische opvoeding tot vaderlandsliefde voor onze buitennegers.

Dat 't 'n vacantiedag is, en men de Soeurs-onderwijzeressen niet verplichten kan hun schooldeuren te openen, is heusch geen bezwaar.

't Geheim van 't succes van ons bijzonder onderwijs zit 'm vooral in 't werken uit 'n hooger princiep, in 't zich geheel en al opofferen voor de arme jeugd; in 't liever neervallen op ze'n post, dan verlof te vragen.

Neen hoor, wijd zullen de deuren opengaan op Koningin's verjaardag van 't met vlag en wimpel versierde schoollocaal, en uren lang zullen de goeie Soeurs met hun honderde kindertjes zingen en jubelen, en geen vermoeienis tellen, omdat ze hun dierbare klenijes gelukkig zien.

En als 't laatste blackie, met 2 koekjes voor mama in ze'n zwarte knuistjes de poort uit is, dan zijn ze wel dood op, maar daar wordt minder op gelet, vol ijver gaan ze weer prentjes knippen en plakken voor de prijsuitdeeling onder 'n. Wat hebben ze toch 'n pret gehad, hé?!

Geen geld genoeg?

Wel, laat dan een of ander nummertje van 't feestprogram vallen, jaag wat minder vuurpijlen 't luchtruim in, en mijn kindertjes hebben hun tractatie.

Wie zou daar tegen zijn?

Niemand, daar ken ik 't medelijdend hart van onze Curaçaosche bevolking te goed voor.

Weet niet, of onze koningin de Amigoe leest.

Zoo ja, dan weet ik zeker, dat zij de eerste zijn zal om mijn voorstel van ganscher harte toe te juichen.

Toe denk er 's aan, feestcommisie van 't volgend jaar.

* * *

Ben Vrijdagochtend om 'n uur of 9 de brug over getippeld, en 't fort ingebeend.

Niet onmogelijk zit er wat copie in die militaire wedstrijden, mopperde ik peinzensmoe.

Aan poort martiale figuur met geweer en bajonet, die me goedgunstig binnenliet.

Is er nog wat te zien, informeerde ik bij 'n daar rondslenterend soldaatje?

„Ze binne nog niet begonne," klonk 't in zuiver Amsterdamsch.

En 't was zoo.

Werd hoffelijk door kapitein van Roggen ontvangen, en vormelijk aan de officieren voorgesteld.

Ook kennis gemaakt met Mona, de hond van den commandant, die helaas —ik bedoel de hond — veel te dik is, en geen wonder als je baas tot 'n kippendieet is veroordeeld en Mona dag in dag uit al de botjes verschalken mag.

Ben bang, dat over 'n jaar de nu nog mooie vierpooter 'n wandelende bal gehakt zal zijn, wat ik heusch jammer vinden zou, want we hebben hier op Curaçao heusch niet te veel mooie rashonden.

't Zwemmen was reeds lang afgeloopen, op 't program stond nu houtjes rapen.

Vijf houtjes, vijf mannetjes, op 'n meter of vijf afstand.

Wie 't eerst de houtjes op hun respectieve plaats had gedeponeerd, was winner.

derde Willem gelukkig voltooid.

Het volk van vrijheidszin en veerkracht, van geloof en recht, had onder leiding van zijn evenknie — wederzijdsche adel, van het beste, wat ooit menschen te zien gaven — zijn doel bereikt. Zij mochten, gedachtig aan de doorstane gevaren, ziende op het voltooide werk, elkaar het woord van de Oostersche dichter toeroepen: Eer ik U vergeet, vergete mijn rechterhand zich zelf.

Volk van veerkracht en vrijheidszin, van geloof en recht, zoo was hij in het verleden.

Hoe is het nu? We kunnen niet altijd pronken met het blauw-porselein onzer voorouders. Wat hebben we zelf?

Eer ik die vraag beantwoord, moet ik is iets treurigs vertellen.

In haar laatste jaren werd Jannetje opnieuw Moeder. Een bleek schraal stumpertje was deze jongste, die ook bij het opgroeien achterlijk bleef, zoodat Moeder hem vertroetelde en geheel bedierf, en het werd: Mal moertje, mal kindje. Tranen geen gebrek, toen Jannetje zag, dat deze Benjamin het werk van de andere broers bedierf, die scholden Jan Salie. Jannetje vergat de raad van een harer beste vrieden:

't Is beter, dat het kind, dan dat de Moeder schreit;

Sukkelen bleef het, tot Potgieter kwam, die zei:

Ik spaar de roede niet, ik heb het kind te lief, en de jongen een duchtig pak voor zijn broek gaf, en Thorbecke de jongen naar school stuurde en Multatuli hem nogeens flink de ooren wiensch.

Toen kwam er verbetering. De jongen kreeg zin in het werk. Hij leerde, dat het de bron van alle levensvreugd is. En sinds is er een ontwaking van veerkracht, die de beste dagen van Jan en Jannetje evenaart, zoo niet overtreft. Nu is weer Bilderdijks profesie vervuld:

Holland groeit weer
Holland bloeit weer.

Waar zal ik beginnen, om U de voorbeelden te toonen van deze hernieuwde levenskracht?

Natuurlijk hier op Curaçao.

Hier is no. 1. Het is een jongen van zeven jaar. Als hij de kameraadjes de koraal binnen laat, dan zegt hij: je mag wel meespelen, maar Hollandsch praten.

En nu no. 2. weer op Curaçao. De raçao met Holland dan onder vreemde vlag. In dat jaar kwam hier de Oranje Nassau en opende de stoomvaartverbinding met Holland onder Hollandsche vlag — natuurlijk; alleen Jan Salie had kunnen denken, dat het anders kon. Diezelfde Oranje-Nassau zit nu op het strand. En wist U, dat dit een heel gelukkig voorteeken was? Niet? Wel, laat ik U het dan duidelijk mogen maken.

We gaan even terug in de geschiedenis — in 1596, naar Amsterdam — daar is de eerste vloot uit Indië teruggekeerd. Een frissche wind doet alle vlaggen en wimpels wapperen op het Y — er is een toon van blijdschap onder de menigte — en van feestvreugde. Behalve bij enkele pruttelaars. Twee schepen zijn niet teruggekeerd, één is tot zinken gebracht en één is op Java's kust gestrand.

Dat is juist, zegt een der mannen, die aandeel in de zaak heeft, een heel gelukkig voorteeken — dat bewijst, dat Holland daar, op Java, een blijvende plaats zal hebben. Die profetie is vervuld.

U kunt nu zelf wel de beteekenis van de gestrande Oranje-Nassau vinden. Ook die voorzegging schijnt vervuld te zullen worden. Reeds bedraagt de tonnemaat der stoomschepen onder Hollandsche vlag 30% van de tonnemaat van alle stoomschepen, die hier binnenkomen — en die verhouding schijnt nog gunstiger te zullen worden.

Hier is No. 3. Nu een jonge man, op het kantoor der Nederlandsche Handelmaatschappij in Nederlandsch Oost-Indië. Het is hem daar te klein — hij zocht grooter terrein voor zijn werkkracht. Hij gaat „in de olie." Hij vormt de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij, het lichaam, dat zijn macht uitstrekt over de geheele wereld, en dat Holland geld en macht en invloed heeft bezorgd. De Curaçaosche Petr. Maats. is een harer talrijke dochters. Maar ik houd op. Ik zou een avond noodig hebben, om voor uw oog te brengen alle voorbeelden van krachtige nijverheid, machtige geldhandel, bloeiende landbouw en veeteelt, wijdvertakte zeevaart, die alle om 't luidst getuigen: Holland is weer een land van groote veerkracht.

Van vrijheid en veerkracht ook? Zeker, ook hier spreekt de geschiedenis — de jongste geschiedenis. Of wat dunkt U? Zou de vroegere keizer van Duitschland, de man, die boet voor de zonden van velen, voor de zonden van een heele maatschappij, zou hij ergens veiliger zijn voor hen die in Londen en New-York de kreet aanhieven: Bill in heaven, Bill in hell! — ergens veiliger dan in de Hollandsche vrijheid, achter de muren van het Hollandsche rechtsgevoel.

Land van geloof ook. Neen, ik noem niemand, omdat ik niemand te kort wil doen; maar daar is een schare van mannen en vrouwen, Hollandsche [illegible] die dag in dag te verzachten, gedragen door hun geloof.

Holland was, Holland is weer een land van geloof en recht, van veerkracht en vrijheidszin.

Holland, mijn Holland, ons Holland!

En daarom verzoek ik U allen met mij aan te heffen een:

Lang leve Hare Majesteit, Koningin Wilhelmina!

Lang leve onze Gouverneur, Harer Majesteits trouwe vertegenwoordiger!

Lang leve de Hollandsche stam, hij groeie en bloeie, zich zelf en velen ten zegen.

Correspondentie van Aruba.

1 Sept.

Koninginnedag op Aruba.

Op luisterlijke wijze werd dit jaar de Koninginnedag op Aruba gevierd. Het kon niet anders, daar een groot deel van de Playabewoners heeft medegewerkt, om 't Koninginnefeest zoo [illegible] Het kon *nog* grooter geweest zijn als het Muziekkorps „Armonia San Miguel" niet op 't laatst oogenblik verhinderd was daaraan deel te nemen.

Goddank, No. 1 en No. 12 van het feestprogram, waar de „Banda" haar medewerking beloofde, werd zoo gewijzigd, dat 't feest absoluut niets van zijn luister heeft verloren.

Dit nummer was 't volgende:

Bij het vallen van een schot en het hijschen der vlaggen heeft *een Dameskoor* Vaderlandsche liederen op 't balcon van 't fort Zoutman gezongen. Dit dameskoor bestond uit: Mevr. Cera Ponson de Croes, Juffrouwen: Bertha Kuipery, Hilary Kwartsz, Cornelia Ponson, Mercedes Croes en Genoveva Frigerio.

Zoowat vijf minuten vóór 6 uur stonden de dames in wit costuum met oranje cocarde op de borst in twee rijen onder de vlaggenstok op 't balcon van den toren, dat met palmtakken en vlaggen aardig versierd was.

Binnen den toren stonden de leden v | d commissie. De Heer Gezaghebber stond onder den vlaggenstok tusschen de genoemde dames en heeren met de Hollandsche vlag in de hand. Een schot viel, om de Koninginnedag aan te kondigen; zes uur sloeg het op den toren; het dameskoor en de leden van de Volksfeest-commissie hieven *'t Volkslied* aan, begeleid door een harmonium; en de Hollandsche driekleur werd door den Gezaghebber zachtjes aan omhoog geheschen.

Wat 'n imponent moment was.

Na de feestliederen behoorende bij no. 1 van het program, nam de Hoog Edel Gestrenge Heer Gezaghebber 't woord. Z. H. E. G. bedankte de dames voor hare medewerking bij dit feestnummer, wijdde eenige mooie woorden aan Onze Koningin en eindigde met den wensch: „Leve de Koningin." Het volk antwoordde: „Zij leve."

Te acht ure was er een plechtige Aubade. De eerste groep kinderen, die op 't terrein van de aubade aankwam, waren die der Eerwaarde Zusters; daarna kwamen de Openbare Onderwijzers en schoolkinderen en volgden de Eerw. Fraters met hunne schoolkinderen.

Nadat de aubade afgeloopen was, ging de Gezaghebber de Eerw. Zusters en Fraters bedanken voor hunne medewerking tot 't slagen v | d aubade.

Te tien ure, na de Godsdienstoefening in de Protestantsche Kerk, was er audientie ten Gouvernementshuize.

Namens het Arubiaansche Volk hield de Heer A. E. Goilo, voorzitter van de Volkscommissie, de volgende redevoering:

Hoog Edel Gestrenge Heer Gezaghebber,

Mijne Heeren,

Dank zeggend voor de eer mij beschoren van op dezen Koninginnedag [illegible] Arubiaansche volk aan Hare Majesteit, meen ik aan die opdracht niet beter te kunnen voldoen, dan door te wijzen op de liefde en dankbaarheid, die dat volk heden samenbracht vóór Harer Majesteits Vertegenwoordiger.

Veel bemint Aruba's volk zijn Koningin! Die liefde jubelt heden uit de feestliederen; zij wappert in den vlagentooi; zij straalt op ieders aangezicht; zij gloeit in ieders boezem!

Maar hoe? Welt daar niet een traan in menig oog, wendt daar niet menige blik zich af van onzen feesttooi, om opwaarts te zoeken den Gever van alle goed? O, 't is de dankbaarheid, die de liefde versterkt, verhoogt, veredelt, die den blik verteedert en smeekend ten Hemel heft. Die vergelding vraagt en zoekt voor zooveel bezorgde toewijding, zooveel voorzichtig beleid, zooveel waakzame voorzorg! 't Is de dankbaarheid.

Enkel voor de rust en den vrede, waarin wij wonen, handelen, werken?

Nog zoo kort geleden stonden zoo verschrikkelijke tafereelen ons voor den geest; de rampen, die heel de wereld teisterden, sloegen ook ons den angst om het hart! De slagen vielen rechts, de slagen vielen links; krachtige mannen, bloeiende jongelingen lagen bij duizenden te bloeden op 't slagveld; huisgezinnen, ontelbaar in aantal, kwijnden in smart, in kommer en gebrek.

Zou de geesel ons volk treffen? Waar alles wordt meegesleurd, zullen wij ontkomen? Wij sidderden voor wat te gebeuren stond!

Één waakzaam oog peilde den koers, één trouwe hand bleef over ons uitgestrekt, de hand Onzer Landsvrouwe! En mocht al een terugslag zich aan ons hebben doen gevoelen, de slag werd afgeweerd door onze Koningin!

Wel dan vrij op, o traan van dankbaarheid; gij bluscht onze liefde noch onze feestvreugde! Wel vrij op, want gij alléén vermoogt de schuld te voldoen, die op ons ook in het bijzonder drukt!

Als jaren van droogte ellende en ziekten brachten over ons volk, dan hoorde een Moederhart onze klacht, dan kwam een woord van medelijden, dan kwam een vorstelijke hulp heul en troost brengen in de stulp onzer armen, dan zegende de oude en de gebrekkige, de naakte en de hongerige onze Koningin!

Wel dan op, o traan van dankbaarheid te midden onzer feestvreugde ook hier vóór haar waardigen Plaatsbekleeder!

Immers, als de klacht in onzen nood tot Haar doordrong, Haar tot mededoogen stemde, de traan onzer dankbaarheid Haar bekend geworden, zal haar voldoening schenken; vooral nu ondank in den Lande haar volk zoekt te verdeelen, nu worde die traan in onzen jubel als een parel aan haar Kroon.

Zoo jubelen wij heden in liefde en dankbaarheid, in eerbied voor de van God geschonken Majesteit, in trouw aan haar Gezag, in vertrouwen in haar wijsheid en goedheid en wij noodigen U, Hoog Edel Gestrenge Heer, U allen, Heeren, uit, om in dien geest met ons in te stemmen in een geestdriftig

Leve de Koningin!

De Heer Gezaggebber bedankte daar-

En 't vijftal trapte af, met 'n verlangende houterige blik van, had ik je maar?!

'n Roodgebrand hollandertje zoog onder 't heen en weer rennen dikke rookwolken uit de in z'n mondhoek geklemde sigaar. Dat zijn je rasechte doorrookers, maar winnen deed ie 't niet.

En daar zag ik zoo waar, Hosé mijn vroegere Barbersche schooljongen, die verleden jaar de soldatenrok had aangeschoten, ook al in 't krijt, en zich met meer ijver op de houtjes werpen dan indertijd op z'n Hollandsche grammaire.

Als Hosé 't niet wint, dacht ik, dan ben ik 'n boon, want die is van z'n prille jeugd getraind in 't houtjes rapen, in 't „piki paloe," maar achteraf bleek ik 'n boon te zijn, want hij won 't niet, de lobbes. Arme Hosé!

Onder die bedrijven was de commandant zoo vriendelijk mij 't een en 't ander van de kazerne te laten zien.

Eerst de soldatenslaapzaal Willem III, waarin onze eilandverdedigers al sedert 1859 liggen te snorken.

'n Helder, koel en frisch gebouw met cementen vloer, tegen de muur, met 'n voet of wat tusschenruimte, de bekende W. I. zeilbedden met X-beenen, ideaal-maftuig voor de tropen.

Slaapgelegenheid van hooge Oomes, van de korporaals, zijn afgesloten met 'n schut; ze kunnen zich, naar believen, net als de koningin, in hun particuliere vertrekken terugtrekken.

Zag boven elk bed 'n kastje waarop en waaronder schoenen, ransel, uniform pet, etc., en dat ging zoo door aan beide kanten kastje, wacht 'n beetje, kastje, tot in 't verre verschiet.

Elke week spuit 'n dikke brandspuitstraal alle ongerechtigheid van den vloer. Prachtig! maar waarom wordt dat machien ook niet gebruikt om onze stoffige pundastraten nu en dan 's 'n flinke douche te geven, in Willemstad zou 't dan heel wat gezonder en frisscher zijn.

In andere kazernen wordt in de dortoirs tusschen de kribben door de manschappen danig gebuffeld, hier veroorlooft men zich de weelde van 'n aparte eetzaal, wat wel zoo bevorderlijk voor de appetijt is.

Er stonden daar in 'n hoek 'n paar kisten met blikgroenten.

Zou aan één zoo'n kist voor mijn heele huishoudentje 'n jaar lang genoeg hebben, mijn aap incluis, die onder ons gezegd eigenlijk 'n geïncarneerde sybariet is.

Langs primitieve repetitiezaal, waar kapelmeester Boskaljon al menig moeizaam uurtje heeft doorgebracht bij 't inpompen van z'n vele magistrale præstaties op muzikaal gebied, naar de met vlag en cocosloof versierde cantine.

In die twee vriendelijke zalen voor soldaten en onderofficieren zag men blank en zwart en bruin biljarten, kaarten, dammen en lezen; en rooken deden ze allemaal, sigaar, sigaret of pijp.

Snap heusch niet, dat onze Hollandsche jongens, die zulk 'n gezellige soos met prima consumptie tot hun dispositie hebben, toch nog vaak hun pleizier gaan zoeken in smoezelige cafétjes en lugubre drankhuizen in de smoorheete met rum-bezwangerde invuile pundasteegjes.

Toe, luister nu 's naar den raad van 'n man, die zoowat 25 jaar in de tropen is, en ze door en door kent.

Verbrand en verwoest je maag en ingewand niet door dat fatale West-Indische brouwsel, die infernale pestilente vitriool-rum, want dat maakt je in no time 'n zwakkeling, 'n menschelijk wrak, 'n beest.

Blijf, zooveel mogelijk, vooral 's avonds in je gezellige cantine, je beurs en je gezondheid zullen er wel bij varen, en vooral, wat de hoofdzaak is, je eer en goede naam als militair en mensch.

En denk, als de verleiding komt, wat je bij 't vaarwel aan je goeie moeder hebt beloofd, dan kan je eenmaal bij 't blij terugzien weer openhartig in haar zacht-doordringende oogen blikken, met 'n: moeder geloof me, ik heb in die jaren nooit iets gedaan, waarvoor ik me schamen moet.

Zag nog in zee in de kazematten onderofficierswoningen, die door elke Hollandsche bouwpolitie onverbiddelijk zouden worden afgekeurd, zag ook nog 3 provoosten of politiekamers, waarvan er een, wat 'n verblijdend teeken is, tot magazijn was ingericht.

Toen geleidde mijn vriendelijke cicerone mij naar 't spring-concours, wat zoo juist begonnen was.

Wat Mona, die aan een tafelpoot gekluisterd zat, blij was! Komt er van, als je er 'n handje van hebt om hardloopende menschen tusschen de kuiten te scharrelen.

Als jongmensch, die veel aan sport deed en lange beenen rijk was, had ik altijd veel liefhebberij in hoogspringen.

Daarom interesseerde mij dit nummer bijzonder.

Herinner me, dat in den tijd, toen de phonograaf nog nauw' de kinderschoenen ontwassen was, „The Spring Song" (Lentezang) van Mendelsson zou worden afgedraaid.

Toen klonk 't vol zwung van des explicateurs lippen: nu zal ik 't genoegen hebben 't geëerd publiek te vergasten op een van Mendelssons meesterprestaties, „De Spring zang."

Jammer dat, 't Muziekcorp, dat telkens 'n vrolijk wijsje ten beste gaf bij die touwspringerij de spring song niet intoneerde, de melodie leent er zich uitstekend voor.

Er werd kranig gesprongen, niet in rechte lijn over 't touw, zooals wij indertijd deden, maar in de schuinte.

Aanstonds vielen er mannetjes af.

Nu is hoogspringeu zonder springplank om den drommet niet gemakkelijk.

Bij 1 Meter 42 bleven er 3 kampstrijders over, een Hollander Knaapen en 2 Curaçaonaars Pieters en Angelista.

Knaapen en Pieters deden in elastische lenigheid niet voor elkander onder, de laatste had ze'n langere beenen in ze'n voordeel.

Ademloos worden de drie reuzesprongen gevolgd.

Hoep en hoep en nog 's hoep! Tweemaal had 't gespannen koord lichtelijk getrild.

Kalm kondigde Luitenant de Vries' sonoor geluid den uitslag aan: I Prijs Pieters, II Angelista III Knaapen.

't Speet me, dat ik toen weg moest, weer naar mijn buitenpost, geheel 't program had ik gaarne afgewerkt, maar „duty before pleasure". wat bij ons even goed geldt, als bij de militairen. Afscheid genomen van de officieren, uitgeleide gedaan door den sympatieken kaptein, die met vaderlijke zorg over ze'n troepen waakt, en alles in 't werk stelt om ze 'n mannetjes 't leven zoo pleizierig mogelijk te maken.

Copietrommel op Amigoe-redactie bureau zit propvol, staat met 'n gaapmond van 90 graden, daarom moet ik kort zijn.

Toch moet me nog 'n vraag van 't hart, op gevaar af van te moeten hooren: waar bemoei jij je eigenlijk mee.

Waarom loopen onze tegenwoordige soldaten met zulke bespottelijk lange overweeldige haarbossen?

Ponden bruin, zwart, blond en vlashaar prijken dik gecomistiekt of gepommadeerd op hun met 'n loopgraaf doorsneden brainbox.

In de Tropen kan 'n sober à la brosse er nog mee door, maar 'n kort geknipte bol blijft toch altijd je.

Geloof me, als dat zoo doorgaat, dan zijn mettertijd onze jonge recruten meer bezorgd over de rechtlijnigheid van hun scheiding, dan voor, wat toch de glorie van elken soldaat zijn moet, de in tropische zon schitterende glans van hun vlekloos glimmende spuit.

Kan me niet voorstellen, dat de gardesoldaten van Napoleon s'morgens voor 'n spiegeltje hun coiffure stonden op te maken, wel neen, die streken hun kruitberookte vijf over hun stoppeligen schedel, zetten hun sjako op, gespten hun stormband vast, en gingen weer gouw eventjes 'n veldslag winnen.

Dat zijn je waren ijzervreters!

Groote goden, 'n soldaat is toch geen coiffeur, of 'n ober, of 'n cabaret zanger, of 'n maitre de ballet, of chef van 'n magazijn in dames-confectie?

Als ik minister van oorlog was, dan stuurde ik onmiddellijk 'n proclamatie in zee naar West en Oost, dat alle koloniale troepen den 1en Zaterdag van elke maand gemilimeterd moesten worden, haar of geen haar.

'n Beetje té radicaal?

Best, maar dan toch meer higiënisch, meer uniform, minder verwijfd, en vooral veel meer militairement.

* * *

Hello, Jan Paul, ben je daar?

Ja, Mr. de Redacteur.

Zeg, amice, stop nou, anders moeten we jou copie ook nog milimeteren.

All right, tot uw order.

Boem, daar gaat ie, punctum!

San Willibrordo September 7 1921.

JAN PAUL.

na den spreker en dedicieerde nog eenige hartelijke woorden aan Onze geliefde Koningin. Z. H. E. G. sloot zijn speech met de aanwezigen te verzoeken den eersten dronk te wijden aan de gezondheid van onze geëerbiedigde Koningin en hoogst derzelver gemaal en dochter, onze aanstaande koningin.

Van 4½ tot 6 uur had de Match tusschen de Elftallen "Hercules" en „Wilhelmina" plaats. Het eerste elftal won het tweede, met 1—0. De Gezaghebber zelf reikte den prijs aan de winnende partij, de roode kragen, die de blauwe kragen hebben overwonnen. Z. H. E. G. bedankte de Voetbalvereeniging Hercules en Wilhelmina voor hare medewerking om 't feest op te luisteren en riep luid uit: „Leve de Koningin!" De leden antwoordaarop: Leve de Koningin, leve de Gezaghebber en leve de Volksfeestcommissie.

De auto's en de trucks reden den heelen dag door de straten van de Playa met de feestvierenden. Ofschoon er zeer veel menschen op de been waren, gebeurde niet de geringste wanorde. 8 uur 's avonds was er vuurwerk op 't Gouvernementsplein en na 't vuurwerk receptie ten Gouvernementshuize.

Leve lang Onze dierb're Koningin!

Correspondentie van St Martin.

Philipsburg, den 30 Augustus 1921.

Vervolg van den „pokken-schrik:

De arbeiders zijn nog te Bluff. Een detachement Fransche soldaten houdt de wacht. Er was maar een sterfgeval en dat was van hart ziekte. Een geval is er in de omstreken van Marigot uitgebroken: op „hameau du Pont".

De zieke werd onmiddellijk geïsoleerd en naar Guadeloupe gezonden.

Het Fransche gedeelte werd dadelijk aan eene strenge quarantaine van 14 dagen onderworpen. De grenspuuten der openbare wegen werden door een gewapende macht dag en nacht bewaakt. 't Was te bewonderen, hoe degelijk de quartaine tusschen de twee gedeelten van het eiland werd gehandhaafd.

Vaccinatie werd zoo goed als verplichtend.

De Heer Gezaghebber heeft op verzoek van den Maire te Marigot vergunning gegeven om visch, bijna elken dag, van het visschersdorp Simpsonsbaai aan de bewoners van Margot te laten bezorgen.

Dit werd door tusschenkomst van een politie-agent en twee visschers gedaan.

Twee jongelieden gingen met wat vee naar 't Fransche gedeelte in de buurt van de plantage Bethlehem, doch bij het terugkeeren werden ze gepakt en naar de solatie-plaats op Fort Amsterdam gebracht, alwaar zij gedurend twee weken zijn gebleven.

Door klokkenluiden is de opheffing der quarantaine vroeg in den morgen van den 27 Aug. bekend gemaakt.

Het Verkeer tusschen de twee gedeelten van het eiland is weer aan den gang.

Uitstel van de feestviering op Koningin's Verjaardag: Op verzoek van de feestcommissie ten gevolge van bestaande omstandigheden heeft de Heer Gezaghebber besloten de feestviering ter eere der Koningin tot Ulto September uit te stellen. De gebruikelijke kanonschoten zullen echter gelost en godsdienstoefeningen in de beide kerken alhier gehouden worden. De stad zal ook bevlagd worden.

Aankomst van de "draadlooze" heeren: De heeren Molenkamp, Beaujon en Rosema zijn alhier over Trinidad den 22 dezer aangekomen. Het station is den 29 officieel overgenomen. De Heer Beaujon staat als Chef ervan met den Heer Fred Conner als telegrafist. Daar dit station eene soort van transit-station zal worden, of om praktisch te spreken, den rol van een "relay-station" zal moeten spelen voor de omliggende stations zijn accumulatoren en nachtdienst daar onmisbare factoren. Voorloopig is het station open op elken werkdag van 8—11 's morgens en van 2—5 's namiddags, en op Zon- en feestdagen van 2—5 's namiddags.

Berichten uit de Kolonie.

A. N. V.

De groep *Ned. Antillen* heeft Zaterdagavond voor hare leden en genoodigden den verjaardag van H. M. de Koningin gevierd met een feestavond, welke zeer goed geslaagd mag heeten.

Onmiddellijk nadat Z. Exc. Gouverneer GORSIRA met Gade en Adjudant was binnengekomen, hield de Voorzitter een feestrede, sprankelend van vaderlandsliefde, zeer geschikt om ons de grootheid en beteekenis van den Hollandschen Stam duidelijk te maken. Op ons verzoek stond de Heer SCHOLTENS bereidwillig zijn rede voor ons blad af, waarvoor we ZEd. openlijk dank zeggen.

Het deed ons bizonder goed, dat het Verbond de Hollandsche Jongens onder zijn bescherming heeft genomen, hun gelegenheid biedend om te zingen, hun stoere kracht te laten bewonderen, en bewijs te leveren van moed en durf. De standen, toeren en oefeningen verwekten een storm van toejuichingen; maar ze verdienden 't ook ten volle. Ze hebben flink gezongen en kranig gewerkt. Bravo!

Hun succes is voor Luitenant DE VRIES een voldoening.

Doch zelf oogstte de Luitenant niet minder succes, vooral in zijn duet met Mevr. *de Haseth Möller*. Deze Dame zong ook alleen mooie Hollandsche liederen, teer en zacht als voor 't Kantkussen, of los als 't Kermislied.

De Heer SCHOLTENS bedankte allen die hadden meegewerkt om het feest van het Verbond zoo schitterend te laten slagen, en noemde met name den Eerw. Frater ALANUS, die uitstekend voor den druk van program en tekstboekje had gezorgd. Ook de Heer 't SAS verdient een woord van lof voor de feestelijke versiering der zaal van het Kransgebouw.

Moge het verbond weer krachtig opbloeien op de Ned. Antillen, in Holland zelf gaat de actie zeer goed vooruit, gelijk de Voorzitter v | h Verbond dezer dagen ons liet weten.

Koninginnedag te Maracaibo.

Onder leiding van den wn. Hollandschen Consul, de Heer A. OTAMENDI, hebben de vele Hollandsche Onderdanen te Maracaibo feest gevierd op Koninginnedag. Receptie op het Consulaat, waar na el Himno de Zulia ons volkslied weerklonk, de Heer OTAMENDI een feestrede hield, waarna 't Wilhelmus werd gespeeld en een concert volgde.

Ten eere der Hollandsche Kolonie gaf 't Venezolaansche Bestuur 's avonds een officieel concert op de Plaza Bolivar. 't Program met driekleurrand was versierd met een zeer elegant portret van Hare Majesteit.

Les Etrangers-Jong Holland.

0 - 0

Zondag, 4 September, werd op het terrein Asiento een vriendschappelijke wedstrijd gespeeld tusschen bovengenoemde clubs, die eindigde met 0-0.

De toeschouwers hebben kunnen genieten van het mooie spel, dat door beide elftallen geleverd werd. We hadden ook weer gelegenheid, scheidsrechter Reitsma te bewonderen om zijn correcte leiding.

Vooral de sympathieke houding van de spelers en de waardeeringen van elkaars prestaties, die bij mooie momenten van het spel spontaan tot uiting kwam, deed ons goed. De kalme en bezadigde houding van het publiek, dat op gepaste wijze de spelers wist aan te moedigen, was ons heel wat aangenamer dan dat vervelendeschreeuwen van sommige kijkmenschen bij den laatsten wedstrijd op Mundo Nobo, waar wat al te druk en al te luidruchtig uiting werd gegeven aan sympathie en jammer genoeg ook aan antipathie.

Een woord van dank aan de Directie van de Petroleum Maatschappij, die haar terrein zoo belangeloos openstelt voor de Curaçaosche clubs en zelfs de motorboot ter beschikking stelt van kijklustigen.

Draadloos Concert.

Zeer veel Dames en Heeren hebben het Woensdagavond ten zeerste gewaardeerd, dat de Heer D MOLEKAMP, Chef der Draadlooze, hen in de gelegenheid gesteld heeft om dit nieuwe snufje te genieten. Toen wij aan het toestel stonden hoorden we een gramafoon op de *Oranje Nassau*, die in 't Schottegat lag. De Marconist vroeg tusschen de bedrijven door heel duidelijk! Hoor je 't?"

Dat deden we en goed ook, maar we konden den man niet antwoorden. Toen het eerste deuntje uit was, dachten we, dat het knarsend, knerpend geluid het reutelen was van den afgeloopen gramafoon. De Heer MOLENNAMP legde uit, dat het luchtstoringen waren. Maar niet zoodra werd er iets door de telefoon van *Oranje* gezegd, of alle luchtstoornis werd overstemd door het zeer duidelijk waarneembare concert, dat draadloos tot ons kwam.

Mijnbouw.

De twee ingenieurs die op Savonet werkzaam waren met het zoeken naar koper, zijn Maandag met de *Frieda* naar Aruba vertrokken en zullen omstreeks 18 Sept. a. s. met de *Ariadne* hier terugkeeren. Men zegt, dat op Aruba asphalt en petroleum gevonden is.

Gedecoreerd.

Ter gelegenheid Harer Majesteits verjaardag werden benoemd de Heer A. G. Statius Muller, tot Officier Oranje-Nassau, de Heeren Julius L. Penha, J. J. Beaujon, Ph. van der Breggen tot Ridder van Oranje Nassau.

Terwijl de Heer M. Loewenthal, Hendrik Martis en Hypolito Lamp begiftigd werden met de zilveren medaille van Oranje-Nassau.

Aan allen onze hartelijke gelukwenschen.

Cur. Petr. Maatspij.

Dag en nacht hooren we de snelle bootjes der *Curaçaosche*, die steeds maar nieuwe lading aanbrengen. Wat hard noodig is ook, want de schepen die hier olie komen bunkeren nemen voortdurend toe. Ook wordt er heel wat residu weggehaald voor het buitenland. Zoo vertrok

2 Aug. *Lucellum* met 7.011,734 K.G naar Colon.

11 Aug. *Wolsum* met 386,430 K.G. naar Buenos Aires.

13 Aug. *Asiento* met 1000 kisten gasoline, 1225 drums gasoline, 5500 kisten kerosene en 275 drums kerosene naar Pto Rico.

15 Aug. *Capsa* met 8.008,455 K.G. naar Lissabon.

16 Aug. *Massis* met 2.465,758 K.G. naar Trenidad.

25 Aug. *Oostmarsum* met 599.908 K.G. naar Portland.

Phosphaat.

26 Aug. vertrok *Imgard Holm* met 1.930,400 K.G. Phosphaat naar Aalborg.

West. Indische Scheepvaart Maatschappij.

't Gaat goed, zei Koos. Alweer een nieuwe Scheepvaart Maatschappij, de W. I. S. M. door de Heer W. R. MENKMAN namens de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij en de Koninklijke West Indische Maildienst opgericht.

De nieuwe Maatschappij beschikt over vier booten.

Curaçao vooruit!

Weerbericht.

Gisteren werd door het Weatherbureau van meteorologische waarneming bekend gemaakt, Donderdagmorgen 8 uur werden ten O. van het eiland Trinidad windstoornis waargenomen die zich vermoedelijk in W. N. W. richting zou voortbewegen. Men zij in het Oostelijk gedeelte der Caraïbische zee op zijn hoede.

Om één uur namiddag, kwam het bericht, dat Donderdagmiddag om een uur een tamelijk hevige orkaan woedde met als centrum het Zuiden van Barbados. De orkaan bewoog zich W. N. W. en zou vermoedelijk Vrijdag op het Z. van Portorico vallen, daarom was het goed in heel het Oostelijk gedeelte van de Caraïbische Zee voorzorgen te nemen en op zijn hoede te zijn!!

Onze eilanden Boven den Wind konden dus wel eens 'n staartje krijgen. Nu we draadloos zijn aangesloten, zijn ze natuurlijk op tijd gewaarschuwd, en daar er geen bericht van daar werd ontvangen, hopen we dat ze bevrijd zijn gebleven van alle onheil.

Deze orkaan zal de ondragelijke hitte der laatste dagen wel voor zijn rekening nemen en ons nu wat regen in de plaats brengen.

Brionfeesten.

't Begint zachtjesaan te komen het groote nationale feest. Reeds ontvingen we van de Cur. R. K. Volksbond een handig boekje BOLIVAR i BRION, lezing van den Heer W. M. HOYER, terwijl in de *Globo* twee lauwertakken van massief zilver ten toon gesteld zijn, die te Caracas zullen worden neergelegd op de graven van Brion en Bolivar.

De eerekronen werden ontworpen door den Heer W. M. HOYER en kunstig uitgevoerd door den Heer JACOB STRIEBEEK.

Dat is dus al een heel mooi begin van 't feest.

Officieele Berichten.

Aan den onderwijzer 4de klasse op St. Martin, C. H. D. van Romondt, is wegens tienjarigen onafgebroken diensttijd, een jaar verlof verleend.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Bonaire Ch. J. Samson is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

De infanterist C. Alfenaar is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie.

De heer W. H. Winkel is benoemd tot lid van de Examencommissie bedoeld bij art. 36 der Gezondheidsverordening.

Aan Mej. Jane Hellmund, wnd. eerste klerk, is op haar verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Mevr. J. Lansberg-Alvarez Correa en de heeren C. van Roggen en T. J. G. Gaerste zijn benoemd tot leden van de Bioscoop-commissie.

Zeilvaart.

In de maand Aug. 1921

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	18	Aruba	21
Barbados	1	Barbados	1
Bonaire	38	Bonaire	39
Bov. Eilanden	1	La Guaira	2
Columbia	3	La Vela	13
Cuba	2	Maracaibo	1
Guanta	3	Pto Cabello	10
La Vela	15	Pto Rico	3
Maracaibo	1	Pto Sucre	3
Mobile	1	Santiago	1
Pto. Cabello	9	Trinidad	1
Pto. Rico	3	Naar Zee	1
Pto Sucre	1		
Van Zee	2		
Martinique	2		
Totaal	100	Totaal	96

Een luthersche Godsdienstoefening.

De heer H. M. P. G. uit Weesp verhaalt in het Luthersche weekblad „Wartburg" het volgende:

„Gisteren (Zondag 10 Juli) was ik bij een Gereformeerde familie te Rotterdam. Uit vriendelijke beleefdheid tegenover den gast werd voorgesteld met mij naar mijn Luthersche kerk te gaan.

„Hoe heb ik mij geschaamd en bedroefd.

„Op den kansel kwam 'n heer (bedoeld is ds. van der Chijs, een modern predikant bij de Evang. Luth. Gemeente te Rotterdam) met een licht vest en 'n fantasiedas voor, die begon met te vertellen eens gelezen te hebben 'n boek van George Eliott en getroffen te zijn door enkele daarin voorkomende gedachten, o.a. dat 'n man eerst volkomen man was, wanneer hij vrouw en kind had. Geen votum, geen gebed.

„Dit toespraakje bleek 'n aanleiding te zijn om een kind te doopen, aan welke ouderwetsche gewoonte, zoo zeide hij, altijd nog sommige menschen hechten.

„Geen doopformulier, geen zegen.

„Daarna vertelde deze heer iets uit een der boeken van Maxim Gorki, deelde der gemeente mede in de afgeloopen week een bioscoop te hebben bezocht, waar de film liep: „Russisch slavenketenen". die hij zeer mooi vond en ook nog dat hij den avond te voren een concert had bijgewoond in de Stads Doelen, dat ook der moeite waard was. Bioscoop en muziek konden veel goed doen.

„Ten slotte hield hij 'n voordracht, die getiteld was „de man met de mooie oogen". Hiermede was de . . . ja wat? Godsdienstoefening wil mij niet uit de pen; enfin 't was gedaan. Geen zegen, niets; wij konden gaan.

„De Bijbel was niet open geweest."

Posterijen.

Onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

(van de vorige week)

Aangeteekende stukken: Landbouwkundige dienst in de kolonie, Luisa & Amelia Monsanto, G. H. Ritter.

Gewone stukken: Elena Dam. Clothilda Welman, Johanita Thode, Clarita Kolman, Maria de Mey, Catalina Eest, Elisa Peireu, Petrolinda Martes, Jesus Gonzales, Guillermo Wever, Roberto Antonio, Maria Hericuis, C. Braaf (2), Hilda Palm, Mazimo Britten, Antonia Banripuez, Pablo C. Leandro, Simerio Romero L. Vervuurt, Willem Ralf, Roseliano R. Perualete, K. Darebaar, J. C. Braaf.

Een postpakket voor; B. Th. W. van Hasselt.

(van deze week)

Aangeteekende stukken: Fah Pau, J. D. Sone, J. de J. Arends, Jan Coffi.

Gewone stukken: Tab. Blu, Alejandro Muller, Rosa Konket, Enriqueta Amers (2), Martina Martes, Arestina Toobus, Isabel Kristina, Leonides Curiel, Greitor Sillie, Luis M. Villanueva, Bernarda Morales.

Voor de vele blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van onze innig geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder,

Mevrouw de Weduwe

J. H. M. ELLIS,

betuigen wij onzen hartelijken dank

Curaçao, September 1921.

Uit aller naam:

Ch. ELLIS.

Kennisgeving.

De plantage SCHERPENHEUVEL wordt geheel ingesloten.

Daardoor vervalt van af heden, 8 September, de verkeersweg dwars door de plantage tusschen Zuurzak en Santa Rosa. Alleen de toegang aan de Westzijde langs den z.g. Ceroe de Lora blijft bestaan.

Fr. M. RADULPHUS,
Directeur.

1—2

BUITENLAND.

Het Bolsjewisme in Hongarije.

Wij hebben in onze vorige artikelen er reeds op gewezen, hoe het verzet tegen de Bolsjewiki op het platteland het sterkste was.

Arbeiders, althans fabrieksarbeiders vindt men er bijna niet; de bevolking bestaat er zoo goed als uitsluitend uit boeren, die reeds met het socialisme niets ophadden, laat staan met het bolsjewisme.

Het verzet dezer plattelandsbevolking tegen de Bolsjewiki was dan ook niet gering en, ondanks een geweldige terreur, waarbij meer dan duizend menschen zijn vermoord, zijn de Bolsjewiki er niet in geslaagd, het communisme hier te grondvesten en moesten dan ook na 133 dagen, tengevolge van het hardnekkige verzet der boeren, den strijd opgeven.

Dat dit eerst geschiedde na letterlijk geen middel, om het doel te bereiken, onbeproefd te hebben gelaten, laat zich wel begrijpen.

De onderwerping van het platteland werd opgedragen aan Számuelly Tibor, een joodsch journalist, een der meest bloeddorstige menschen van het bolsjewistish regiem. Op de perstribune in het Hongaarsche parlement vroegen wij aan eenige joodsche collega's, die hem persoonlijk gekend hadden, wat die Tibor voor een man was, waarop men ons antwoordde: „Számuelly Tibor dat was een sadist, een man voor wien het moorden een wellust was".

Met nog 'n anderen joodschen journalist, Joseph Pogány, die zich zelf de Roode Napoleon noemde, zou hij met de brigade, „De kinderen van Lenin" geheeten, een naam, welke thans in Hongarije nog met den mees ten afschuw wordt uitgesproken, het binnenland tot onderwerping brengen.

Tot de kopstukken dezer brigade behoorden: op de eerste plaats de commandant Joseph Cserni, een metselaar, Otto Korvin, een bankbediende, Alexandre. Papp, een koopman, en Eugéne Vajda, een joodsch journalist.

Deze laatste was de aalmoezenier der brigade en droeg een lange, zwarte soutane, met witte albe, terwijl hij op zijn hoofd een paarse bonnet droeg: Den ter dood veroordeelden, wien natuurlijk elken geestelijken bijstand geweigerd werd, verleende hij z.g. geestelijke hulp, hetgeen dan op de meest profane wijze geschiedde.

Versterkt met een troep van 24 soldaten, trok dit illustre gezelschap door het binnenland, in een speciaal voor hen ingerichten trein, welke de bloed- of doodentrein van Számuelly werd genoemd.

Deze trein bestond uit een locomotief, twee Pullmann-wagons, een restauratierijtuig en twee slaapwagens. op elk station hield deze trein stil, waarna de plaatselijke sovjetraad eenige of meerdere gevangenen, die de sovjetverordeningen hadden overtreden, aan Számuelly uitleverde.

Terwijl de trein dan weer verder reed, sprak Számuelly, n.b. een 24-jarig jongmensch, het doodvonnis over deze ongelukkigen uit, hetwelk dan onmiddellijk voltrokken werd. Gewoonlijk werden de slachtoffers met de bajonetten der soldaten doodgestoken, waarna de lijken uit den in volle vaart rijdenden trein geworpen werden.

Vóór het volgende station was bereikt, was de geheele terechtstelling afgeloopen, zoodat het spel weer van voren af aan kon beginnen.

In 't geheel zijn op die wijze door „De kinderen van Lemin" 1265 menschen vermoord.

De doodentrein werd echter ook nog voor andere doeleinden gebruikt.

De trein, die geheel gepantserd was en met machinegeweren en kleine kanonnen bewapend, diende ook voor het onderdrukken van opstanden, wanneer deze in een of ander dorp waren uitgebroken.

Onmiddellijk ginz Számuelly er dan op af en vanuit den trein werd een moorddadig vuur op de bewoners geopend, waarbij talrijke slachtoffers vielen.

Maar met dezen tuchtmaatregel was het nog niet afgeloopen. Terstond werd in het plaatsje een soort tribunaal opgericht, waarna in een korte rechtszitting door Számuelly besloten werd, welke straf het dorp moest ondergaan.

Deze bestond o. m. voor Dunapátaj hierin, dat 60 menschen gehangen moesten worden, in Szolnak werd dit aantal bepaald op 30, in Kaloosza op 20.

Welke beestachtige straffen door dit gedegenereerd individu verder werden uitgedacht, bleek in Dömsöd, waar een gezin, bestaande uit vader, moeder en een drieiarig jongetje, ter dood veroordeeld werd.

Eerst werd het kindje voor de oogen der ouders met de kolven der geweren doodgeslagen, daarna werd de 26-jarige man aan een boom opgegangen en tenslotte de 24-jarige vrouw.

Een foto van dit ontzettend drama, waarop men het kindje in een wit hemdje dood op den grond ziet liggen de ouders aan den boom ziet hangen, hebben wij persoonlijk gezien.

Op een andere plaats, wij meenen, dat het in Szabadszállás was — wij kunnen het uit onze aanteekeningen niet meer met zekerheid zeggen —, werd de bevolking veroordeeld tot de straf, dat twaalf kinderen van 10, 11 en 12 jaar gehangen zouden worden.

Voor een boerenwoning werden 12 witte palen in den grond geslagen en aan elken paal werd een kind opgehangen. Ook hiervan is een foto genomen, waarvan het negatief berust bij den heer Aug. Hornyánsky, in Budapest, terwijl een positief in ons bezit is.

Nog werden ons foto's getoond, genomen te Kossuth en Kecskemét, waar men boeren aan een strop ziet hangen en daar omheen geschaard drinkende soldaten van het roode leger.

Een lid der bende „De kinderen van Lenin", zekere Arpád Kohn Kerekes, vertelde voor het gerecht in Budapest, waar hij na de revolutie terecht stond, dat door Számuelly soms 25 menschen tegelijk werden verhoord, die dan tegelijk ter dood veroordeeld werden. Gewoonlijk werden zij onmiddellijk daarna aan een boom opgehangen.

Persoonlijk had hij 42 menschen opgehangen.

Een ander lid van de bende, zekere Grünfeld, deelde mede, dat hij alleen 68 menschen had opgehangen. Dezelfde verhaalde zonder eenig spoor van berouw, hoe zij in een nacht een vrouwenklooster binnendrongen, de kloosterlingen misbruikten, ze daarna doodsloegen, waarna het geheele convent in den Donau geworpen werd.

Weer een ander, Karl Sturz, antwoordde op een vraag van den president, op hoeveel hij het aantal menschen schatte, welke vermoord waren: „Dat is niet te zeggen, want honderd lijken noemden wij niets."

Stefan Jacob vertelde, hoe in Kescemet in één nacht 120 menschen verdronken werden. Verder vertelde deze nog, dat in Sopsonfoles een leeraar door Számuelly ter dood veroordeeld werd. Zijn 34 jarige vrouw baande met haar 5 jeugdige kinderen zich een weg tot den bloedhond, viel voor hem op de knieën en smeekte genade voor haar man, waarop Számuelly in een lach uitbarstte.

Toen trad de oude pastoor van het dorp naar voren en bood zijn leven aan in ruil voor dat van den leeraar, waarop Számuelly zijn revolver trok en den pastoor neerschoot.

Al deze feiten zijn te vinden in de officieele protocollen van de communisten-processen te Budapest.

Een joodsche collega, die deze processen had bijgewoond, vertelde ons: „Wie deze rechtbankzittingen heeft meegemaakt, heeft het geloof in de menscheid voorgoed verloren. Wat daar aan het licht kwam, was zoo onmenschelijk laag, dat de werkelijkheid nooit door de wereld zal geloofd worden."

Wij voor ons zullen het hierbij laten en onzen lezers de verdere gruwelverhalen sparen.

Het is ons niet te doen om een volledige beschrijving te geven van het bolsjewisme in Hongarije, de plaatsruimte alleen zou ons zulks reeds beletten.

Ons doel was niet anders, dan slechts een korte schets te geven van het wezen van het Hongaarsche bolsjewisme, en wij gelooven, dat, na het vorenstaande, dit voor ieder onbevooroordeeld lezer duidelijk genoeg is.

Vertellen we alleen nog, dat Számuelly Tibor bij de contra-revolutie naar Weenen is gevlucht en daar kort daarop, in een vlaag van waanzin, zich zelf van het leven heeft beroofd.

Ook Pogány, de Roode Napoleon, vluchtte naar Weenen, terwijl de vier kopstukken der brigade „De kinderen van Lenin" Joseph Csnerni, Otto Korvin, Alexandre Papp en Eugéne Vadja op 20 October 1919, na een proces, in drie instanties gevoerd, wegens het plegen van honderden moorden, ter dood veroordeeld werden, bij welk vonnis kort daarop in ons sociaal-democratisch dagblad „Het Volk" een artikel verscheen over de witte terreur in Hongarije, waarin de Hongaarsche Regeering scherp werd aangevallen, wijl zij deze bloedhonden had.... vermoord.

De materieele gevolgen van het bolsjewisme zijn geweest, dat vooral in de steden de bevolking ontzettend honger geleden heeft, veel erger dan in den oorlog. Alleen de roode troepen hadden voldoende eten, maar het gros der bevolking leed bittere armoede.

Nu nog spreekt men in Budapest van de hongerperiode, waarmede het bolsjewissich regiem wordt aangeduid.

Volledigheidshalve moeten wij ook nog vermelden, dat de sovjet-regeering, die hier, men lette daar vooral op, bestond uit communisten en sociaal-democraten, die immers niet tegen den godsdienst zijn, onmiddelijk den oorlog verklaarden aan elken godsdienst, uitgezonderd aan de Joden.

Alle kerken in Budapest moesten gesloten worden, alleen de joodsche synagogen mochtèn open blijven.

Wij vroegen aan een joodschen collega in Budapest, hoe hij dit verklaarde, waarop hij antwoordde, dat alle kerken, ook de synagogen, onder het betreffende decreet vielen, maar dat, zooals met tal van bolsjewistische maatregelen het geval was, aan dit decreet niet de hand werd gehouden.

De katholieken en protestanten hadden echter uit vrees hun kerken gesloten, maar wanneer ze open gebleven waren, was er niets geschied.

Een katholieke collega deelde ons echter mede, dat de kloosters in Budapest werden ontruimd en de bewoners de straat op werden gejaagd. Dat een poging werd ondernomen om de St. Stephanuskerk te bezetten, maar dat dit stuitte op zoo'n hevig verzet der bevolking, die zich in groote drommen voor de kerk had geschaard, dat men gedwongen was van dezen maatregel af te zien. Sinds dien dag werd er elken morgen weer een H. Mis in de kerk gelezen.

Bij heel dit ontzettend drama, want de geheele bolsjewistische periode was één drama, ontbrak toch ook de noodige gaie niet.

Couranten werden natuurlijk verboden, de voorlichting geschiedde door een officieel communistisch dagblad en door publicatie, op muren aangebracht.

Verschillende publicaties, die kond deden van het uitbreken van revoluties in andere landen, worden thans bewaard in het Nationaal Museum en daar toonde men ons ook een aanplakbiljet van 4 Mei 1919 waarin mededeeling werd gedaan, dat in Nederland en België de dictatuur van het proletariaat gevestigd was.

Hoe belangeloos de communistische leiders waren, blijkt hieruit, dat Bela Kun voor zich alleen noodig had het prachtige Donau-hotel „Ungaria", een der mooiste en grootste hotels van Budapest, terwijl ook de andere volkscommissarissen even deftig resideerden.

Alleen Bela Kun heeft in die 133 dagen voor zijn persoonlijk gebruik 3.498.000 kronen noodig gehad. Het roode leger kostte in die drie maanden 3.3 milliard kronen.

Hoe schitterend het economisch beheer was, blijkt uit het volgende staatje:

De spoorwegen brachten in dien tijd op 73.300.000 kr.; de kosten ervan bedroegen echter 667.600.000 kr. De post en telegrafie bracht op 28.251.000 kr.; de uitgaven ervan bedroegen 100.637.000 kr.

Het totale deficit van het bolsjewistisch regiem bedroeg in die 133 dagen bijna 6 miljard kronen.

Al deze factoren droegen er toe bij, dat het systeem niet langer kon worden voortgezet. Men kon de bevolking uitmoorden, maar van onderwerping was geen sprake. Ook economisch was het systeem niet te rekken. Hongarije is nu eenmaal geen Rusland. Hierbij kwam nog, dat van den aanvang der revolutie af de contra-revolutionnaire beweging zeer goed georganiseerd was. De leider dezer beweging was Dr. Baranyay, een pater van de orde der Cisterciensers, die in civiel in Budapest vertoefde en volkomen van den toestand op de hoogte was. Geen enkel telegram van de sovjet-regeering ging naar het buitenland, of hij kreeg het eerst in handen.

Zoo wist men, dat Bela Kun op 24 Juni reeds aan Lenin seinde, dat de toestand hopeloos was en de val van het communisme in Hongarije spoedig kon worden verwacht.

Vanaf dien datum maakten de contra-revolutionnairen zich gereed, om het einde te verhaasten.

Admiraal Horthy organiseerde in stilte het leger, waarin hij schitterend slaagde, en op den 1 Augustus bezette generaal Schnetzer plotseling, met slechts 200 man, den Hofburg, en sommeerde den daar aanwezigen aanwezigen sovjet-raad, hem de regeering over te dragen. Deze vroeg 2 uur uitstel, maar, toen men wilde telefoneeren, bleek de draad doorgesneden te zijn.

Generaal Schnetzer weigerde uitstel nam den aanwezigen Communistischen Raad gevangen en nog dienzelfden dag werd de koninklijke Hongaarsche Regeering hersteld. Zoo eindigde het Hongaarsche bolsjewisme, dat het land zoo ontzettend geteisterd had en waarvan de gevolgen nog lang zouden nawerken.